

LENBERGEN

DEN HAAG, 15 October 1951
Sijzenlaan 41

Prof. Dr L.J. Zimmerman,
Johannes Gutenberg Universität,
Lennebergplatz 5
MAINZ Gonsenheim

Amice,

Aannemende dat je wel graag alvast enige voorlopige reactie wilt hebben op het manuscript, zend ik je hierbij de opmerkingen, die ik tevens aan Verdoorn en Witteveen, mede-redacteuren van de Serie, doorgeef en waarop je, dunkt mij, pas behoeft te reageren, wanneer ook hun opmerkingen binnen zijn. Het kan toch immers zijn dat zij menen, dat sommige van mijn opmerkingen ten onrechte zijn gemaakt, terwijl ik in andere opzichten onvolledig kan zijn geweest.

Om maar met de hoofdzaak te beginnen: de grondgedachte van het boek lijkt mij nog altijd in hoge mate belangrijk en stimulerend. Verder ben je er in geslaagd om een bijzonder aangenaam leesbaar geheel te bieden, waarvan, voor zover ik kan zien, ook het Engelse idioom geen nadere correctie behoeft en naar mijn smaak bijzonder goed is. Je hebt dus in elk geval naar het mij voorkomt een gelukkige greep gedaan en zoals het meer gaat met belangrijke dingen, iets wat achteraf het ei van Columbus lijkt op de juiste wijze gesteld en voor zover ik kan zien naar de hoofdzaken juist uitgewerkt.

Niettemin, hoe zou het anders gezien de verschillen in onze werkwijze, heb ik als schoolmeester en ambtenaar een aantal vragen in mij voelen opkomen, waarvan dunkt mij de expliciete beantwoording je boek op verschillende punten nog ten goede zou kunnen komen. Deze laten zich onder één hoofd samenvatten: het problemencomplex dat je behandelt kan, als ik het goed zie, worden opgebouwd uit een aantal met elkaar samenhangende deelproblemen, waarvan het ^{de} moeite waard is dat zij afzonderlijk worden genoemd en scherp gesteld. Laat ik daarvan enkele voorbeelden mogen noemen. Enerzijds is er sprake van de voordelen gelegen in het omzetten van een markt met concurrentie in een monopoliseerde markt. Zou men dit vraagstuk niet heel scherp aldus kunnen stellen: bij welke gegeven waarde van a en s laat zich dit voordeel voor alle aanbieders tezamen (wellicht onder toevoeging van enige verdere veronderstellingen en gegevens) precies berekenen? Ik weet niet of men dit voordeel met de "propensity to monopolise" moet gelijkstellen; zo ja, dan zou bedoelde functie een meer precieze benadering van de propensity zijn. Daarnaast echter zal meespelen de vraag, welk voordeel er voor een buitenstaander in gelegen is van een eenmaal gevestigde monopolie te profiteren en dus ook welke kracht tot ondergraving van het monopolie er daardoor bestaat. Dit tweede vraagstuk laat zich evenzeer volkomen scherp definiëren en berekenen, zij het eveneens onder toevoeging van bepaalde verdere veronderstellingen omtrent kosten- en mogelijke andere functies.

Prof. Dr. L. J. Zimmermann,
Johannes Gutenberg Universität,
Lehrstuhl für
MAINZ Gonsenheim

Amice,

Aannemende dat je wel graag alvast enige voorlopige reactie wilt hebben op het manuscript, zend ik je hierbij de opmerkingen, die ik tevens aan Verdoorn en Wittveen, mede-redacteurs van de Serie, doorgeef en waarop je, dunkt mij, pas behoeft te reageren, wanneer ook hun opmerkingen binnen zijn. Het kan toch immers zijn dat zij menen, dat sommige van mijn opmerkingen ten onrechte zijn gemaakt, terwijl ik in andere opzichten onvolledig kan zijn geweest.

Om maar met de hoofdzak te beginnen: de grondgedachte van het boek lijkt mij nog altijd in hoge mate belangrijk en stimulerend. Verder ben je er in geslaagd om een bijzonder aangenaam leesbaar geheel te bieden, waarvan voor zover ik kan zien, ook het Engelse idioom geen nadere correctie behoeft en naar mijn smaak bijzonder goed is. Je hebt dus in elk geval naar het mij voorkomt een gelukkige greep gedaan en zoals het meer gaat met belangrijke dingen, iets wat achteraf het ei van Columbus lijkt op de juiste wijze gesteld en voor zover ik kan zien naar de hoofdzaken juist afgewerkt.

Niettemin, hoe zou het anders gezien de verschillen in onze werkwijze, heb ik als schoolmeester en ambtenaar een aantal vragen in mij voelen opkomen, waarvan dunkt mij de expliciete beantwoording je boek op verschillende punten nog ten goede zou kunnen komen. Deze laten zich onder één hoofd samenvatten: het problemencomplex dat je behandelt kan, als ik het goed zie, worden opgebouwd uit een aantal met elkaar samenhangende deelproblemen, waarvan het meeste waard is dat zij afzonderlijk worden genoemd en scherp gesteld. Laat ik daarvan enkele voorbeelden mogen noemen. Eerst is er sprake van de voordelen gelegen in het omzetten van een markt met concurrentie in een monopoliseerde markt. Nou men dit vraagstuk niet heel scherp aldus kunnen stellen: bij welke gegeven waarde van α en β laat zich dit voordeel voor alle aanbidders tezamen (wellicht onder toevoeging van enige verdere veronderstellingen en gegevens) precies berekenen? Ik weet niet of men dit voordeel met de "propensiteit tot monopolie" moet gelijkstellen; zo ja, dan zou bedoelde functie een meer preciese benadering van de propensiteit zijn. Daarnaast echter zal meespelen de vraag, welk voordeel er voor een buitenslaander in gelegen is van een eenmaal gevestigde monopolie te profiteren en dus ook welke kracht tot ondergraving van het monopolie er daardoor bestaat. Dit tweede vraagstuk laat zich eveneens volkomen scherp definiëren en berekenen, zij het eveneens onder toevoeging van bepaalde verdere veronderstellingen omtrent kosten- en mogelijke andere functies.

Op blz. 46 e.v. wordt gesproken over "the dynamics of the market structures". Ik kan me hier twee verschillende groepen van verschijnselen bij denken. Ten eerste kan ik me denken dat de groot-ten van ϵ_d en ϵ_s op zichzelf reeds bepaalde bewegingsverschijnselen in de marktstructuur tot gevolg hebben, b.v. een monopolisatie. Daarnaast kan ik mij indenken dat wijzigingen in deze elasticiteiten, zoals jezelf er enige aanwijst, ook verdere wijzigingen in de marktstructuur meeslepen. Het eerste zou te vergelijken zijn met een endogene beweging van de marktstructuur, het tweede met een exogene. Is het niet nuttig ook hier volkomen klare wijn te schenken?

Bij je bespreking van de samenhang tussen marktstabiliteit en marktstructuur ga je bij de eerste helemaal uit van de dynamica behorende bij het spinneweb theorema, waaraan je enkele nieuwe gevallen toevoegt (staircase). Het is mij niet geheel duidelijk geworden of niet de dynamica behorende bij Marshall's veronderstellingen tot een andere correspondentie leidt; wat je daarover zegt blijft zeer summier. Wat betekent daarbij overigens $\Delta p / \Delta q$? Deze uitdrukking is, zoals wij weten, niet slechts afhankelijk van de twee elasticiteiten, doch ook van de verhouding van de grootte van de shifts in vraag- en aanbodlijn en dus geen "eenduidige" functie van de elasticiteit alleen. Ook hier is, dunkt mij, een verscherping van de probleemstelling zeer nuttig te achten.

Dit zijn de principiële opmerkingen. Verder zijn er een aantal detailopmerkingen, die ik voor ons aller gemak maar even in een lijstje laat volgen:

pag. 4 "amount of buyers" moet m.i. zijn "number of buyers". Dit komt op enige verdere bladzijden een paar keer terug, o.a. op pag. 18 en 19;

pag. 20) overall ware i.p.v. de δ de ronde θ te gebruiken;
e.v.)

pag. 24) er is een zekere verwarring inzake mintekens ontstaan. Ener-
e.v.) zijds moet in tabel 3 voor elk der gedeelten een minteken worden gezet, anderzijds zijn m.n. op pag. 27, o.a. bij alle ongelijkheden daar genoemd, de mintekens aan de verkeerde kant gezet;

pag. 29 de eerste formule moet links luiden p/m i.p.v. p/q . Op deze pagina wordt het typisch van grote betekenis scherp te stellen wat b.v. p hier betekent. Is het de prijs bij monopolie? En is het niet goed voor de prijs bij concurrentie een apart symbool toe te voegen? De discussie van de vergelijkingen op pag. 29 is daardoor bepaaldelijk ook onduidelijk, omdat de elasticiteiten toch vermoedelijk als gegevens worden beschouwd en men dan maar niet kan zeggen dat bepaalde uitdrukkingen met die elasticiteiten er in een zekere getallenwaarde moeten hebben;

pag. 29 t.av. de landbouwelasticiteiten is het misschien nog van belang op te merken dat deze voor de landbouw als geheel waarschijnlijk veel kleiner zijn dan voor een afzonderlijk product;

Op blz. 146 e.v. wordt gesproken over "the dynamics of the market structure". Ik kan me hier twee verschillende groepen van verschijnselen bij denken. Ten eerste kan ik me denken dat de groep van 2 en 3 op zichzelf reeds bepaalde bewegingsverschillen- selen in de marktstructuur tot gevolg hebben, b.v. een monopolisatie- Daarnaast kan ik mij indenken dat wijzigingen in deze elasticiteit- ten, zoals jezelf er enige aanwijst, ook verdere wijzigingen in de marktstructuur meebrengen. Het eerste zou te vergelijken zijn met een endogene beweging van de marktstructuur, het tweede met een exogene. Is het niet nuttig ook hier volkomen klare wijzen te schenken?

Bij de bespreking van de samenhang tussen marktstabiliteit en marktstructuur ga je bij de eerste helemaal uit van de dynamics behorende bij het spinneweb theorema, waarvan je enkele nieuwe gevallen toevoegt (staircase). Het is mij niet geheel duidelijk geworden of niet de dynamics behorende bij Marshall's veronder- stellingen tot een andere correspondentie leidt; wat je daarover zegt blijft zeer summiër. Wat betekent daarbij overigens $\Delta p / \Delta p$? Deze uitdrukking is, zoals wij weten, niet slechts afhankelijk van de twee elasticiteiten, doch ook van de verhouding van de grootte van de shifts in vraag- en aanbodlijnen en dus geen "eenduidige" functie van de elasticiteit alleen. Ook hier is, dunkt mij, een verscherping van de probleemstelling zeer nuttig te achten.

Dit zijn de principiële opmerkingen. Verder zijn er een aantal detailopmerkingen, die ik voor ons aller gemak maar even in een lijstje laat volgen:

pag. 4 "amount of buyers" moet m.i. zijn "number of buyers". Dit komt op enige verdere plaatsjes een paar keer terug, o.a. op pag. 18 en 19;

pag. 20 (overal waar i.p.v. de 2e ronde 3 te gebruiken; e.v.)

pag. 24 (er is een zekere verwarring inzake mintkens ontstaan. Ener- e.v.) zids moet in tabel 3 voor elk der gedeelten een mintken worden gezet, anderszids zijn m.n. op pag. 27, o.a. bij alle ongelijkheden daar genoemd, de mintkens aan de ver- keerde kant gezet;

pag. 29 de eerste formule moet links luiden $p/m \cdot i.p.v. p/p$. Op deze pagina wordt het typisch van grote betekenis scherp te stellen wat b.v. p hier betekent. Is het de prijs bij monopolie? En is het niet goed voor de prijs bij concurr- rentie een apart symbool toe te voegen? De discussie van de vergelijkingen op pag. 29 is daarvoor bepaaldelijk ook onduidelijk, omdat de elasticiteiten toch vermoedelijk als gegevens worden beschouwd en men dan maar niet kan zeg- gen dat bepaalde uitdrukkingen met die elasticiteiten er in een zekere getallenwaarde moeten hebben;

pag. 29 t.a.v. de landbouwelasticiteiten is het misschien nog van belang op te merken dat deze voor de landbouw als geheel waarschijnlijk veel kleiner zijn dan voor een afzonderlijk product;

- pag.35 hier wordt aangekondigd de behandeling van de kosten-
elasticiteit in afhankelijkheid van de aanbodelastici-
teit. Deze laatste komt echter in de formule in het
geheel niet ter sprake en wel plotseling in de conclu-
sies;
- pag.43 m.i. moet in de formule geheel onderaan ook weer het
minteken aan de rechterkant staan. Heb ik dit verkeerd
begrepen ?
- pag.44 dezelfde vragen als op pag. 29;
- pag.47 is het niet beter om bij a) te zetten "discourages
monopoly conditions" i.p.v. "favoûrs competitive
conditions", want is het niet zo dat alleen het proces
naar het monopolie toe werkelijk activiteit inhoudt,
terwijl de omgekeerde weg min of meer een passiviteit
representeert ?
- pag.49 regel 8 van onderen. Moet het laatste woord niet zijn
"inelastic" ?
- pag.55 regel 4 achter "quadrant" te schrijven: " of the
 $\epsilon_d - \epsilon_s$ -plane";
- pag.60 regel 3 van onderen: moet dit niet zijn $\Delta q / \Delta p$?

X

Ik zou graag aan de andere redacteuren overlaten of
men meent dat t.o.v. al deze punten wijzigingen van het manu-
script wenselijk geacht worden. Ik kan mij ook best indenken dat
zij menen dat dit aan jezelf moet worden overgelaten, maar ik
heb je in ieder geval mijn blijk van belangstelling in deze
werkelijk originele ontwikkeling willen geven.

Met hartelijke groeten,

pag. 35 hier wordt aangekondigd de behandeling van de kosten-
elasticiteit in afhankelijkheid van de aanbodelasticiteit.
Deze laatste komt echter in de formule in het
geheel niet ter sprake en wel plotseling in de conclusie;
pag. 43 m.i. moet in de formule geheel onderaan ook weer het
minteken aan de rechterkant staan. Heb ik dit verkeerd
begrepen?
pag. 44 dezelfde vragen als op pag. 39;
pag. 47 is het niet beter om bij a) te zetten "discourages
monopoly conditions" i.p.v. "favors competitive
conditions", want is het niet zo dat alleen het proces
naar het monopolie toe werkelijk activiteit inhoudt,
terwijl de omgekeerde weg min of meer een passiviteit
representeert?
pag. 49 regel 8 van onderen. Moet het laatste woord niet zijn
"inelastic"?
pag. 52 regel 4 achter "quadrant" te schrijven: "of the
3-2-plane";
pag. 60 regel 3 van onderen: moet dit niet zijn $\Delta p \Delta q$?
Ik zou graag aan de andere redacteuren overlaten of
men meent dat t.o.v. al deze punten wijzigingen van het manuscript
wenselijk geacht worden. Ik kan mij ook best indenken dat
zij menen dat dit aan jezelf moet worden overgelaten, maar ik
heb je in ieder geval mijn blijk van belangstelling in deze
werkelijk originele ontwikkeling willen geven.

Met hartelijke groeten,